

T&thema

8 november 2001 23a

 VAN
HET
JAAR 2001

Colofon

Ed Asscheman
Hoofdredacteur
(071) 565 96 55

Wendy Bakker
Redacteur
(071) 565 96 55

Bert Hassing
Vormgever
(071) 565 96 44

Ferry Noordam
Fotograaf
(071) 565 96 74

Rens Kromhout
Fotograaf
(071) 565 96 74

Deze uitgave is tot stand gekomen in samenwerking met het Hoveniers Informatie Centrum in Bunnik

Schipholweg 1, Postbus 9324, 2300 PH Leiden
Secretariaat:
Linda Laman en Alice Hoogenboom
T (071) 565 96 78, F (071) 565 96 66,
E tuinenlandschap@hortipoint.nl.

Exploitatie
Elsevier bedrijfsinformatie BV, Postbus 16502, 2500 BM Den Haag,
T (070) 441 56 90, F (070) 441 56 91.
Uitgever: Geert van Oosterhout.

Advertenties
Marlène van Kester (070) 441 56 81,
Michael Streef (070) 441 56 86, Bert Bakker (account manager), Corrie Somers (commercieel manager).
F (070) 441 56 91.

Druk: Senefelder Misset BV, Doetinchem.

© 2001, Elsevier bedrijfsinformatie BV.
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever. Algemene voorwaarden: op alle aanbiedingen, offertes en overeenkomsten van Elsevier bedrijfsinformatie bv zijn van toepassing de voorwaarden, welke zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.
Uitgever en auteurs verklaren dat dit blad op zorgvuldige wijze en naar beste weten is samengesteld, evenwel kunnen uitgever en auteurs op geen enkele wijze instaan voor de juistheid of volledigheid van de informatie. Uitgever en auteurs aanvaarden dan ook geen enkele aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die het gevolg is van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op bedoelde informatie. Lezers wordt met nadruk aangeraden deze informatie niet geïsoleerd te gebruiken, maar af te gaan op hun professionele kennis en ervaring en de te gebruiken informatie te controleren.

Uitgeversverbond
Groep uitgevers voor vak en wetenschap
HO 2001
TIJDSCHRIFTEN

6 De Wedstrijd

Vijfendertig tuinen dongen dit jaar mee naar de titel 'Tuin van het Jaar 2001'. De jury onder leiding van Gerard de Wagt reisde stad en land af om de tuinen te beoordelen. Dat ging aan

de hand van vier criteria: ontwerp, aanlegkwaliteit, gebruik dode/harde materialen en beplanting. Een juryrapport maakt deel uit van de beoordeling.

10 Hulp bewoners 14 Ronde vormen

Met hulp van de bewoners legde Eco-care Hoveniers en Ontwerp in Zutphen deze 'puintuin' aan. Het is een smalle en langgerekte tuin waarin de aanleg van verschillende biotoopjes voorop stond. Een ander kenmerk van deze tuin is het hergebruik van materialen zoals puin en oude grindtegels. Deze zijn als muren gestapeld.

Een tuin waarin de bewoners vooral wilde tuinieren. Kraan en Partner VOF in Moordrecht legde deze tuin aan met als titel 'Ronde vormen'. Die komen tot uiting in de bestrating en in de beplanting. Volgens de jury spreekt de liefde voor de tuin uit het ontwerp. In ieder geval kregen de bewoners wat zij wilden.

30 Buitenkamer 34 Lemen muren

De winnaar van vorig jaar Intratuin Groenprojecten in Vught behoort dit jaar opnieuw tot de genomineerden. Dit keer met een dakterras aangelegd als beschutte buitenkamer. Voor de eigenaren een plek om van het vroege voorjaar tot de late nazomer te vertoeven. In de wintermaanden is de jacuzzi in gebruik. De beplanting is sober gehouden.

Lemen muren zijn bijna het handelsmerk van Meneer Vermeer Tuinen in Krabbendam. Het bedrijf won de prijs 'Kroon op uw werk' en ook in Tuin&Landschap is een tuin met dergelijke muren eerder beschreven. Dit keer staan de muren in een tuin bij een nieuwbouwhuis. De eigenaren wilden een speelse en kindvriendelijke tuin.

18 Vijver in beeld 26 Japanse stijl

De opdracht luidde 'maak met de bestaande beplanting een nieuwe tuin'. Brabant tuinen in Grave legde deze tuin aan bij een dijkhuis. Meest opvallend is de vijver die in dezelfde stijl steen als het huis is aangelegd. De vijver ligt in de vijvertuin. Een kijk- en zittuin maken het beeld compleet.

Een voortuin in Japanse stijl bij een woning in Hoevelaken. Het is even wennen. Van Elteren Hoveniers in Nijkerkerveen heeft de tuin aangelegd en is er, volgens de jury, in geslaagd om een tuin in perfecte balans neer te zetten. Het zijn kleine landschappen die het geheel tot een stilleven maken.

38 Beslotenheid 42 Tuin bij gemaal

De winnaar van de competitie Tuin van het Jaar 2001 is deze besloten tuin van New Art Groenprojecten in Vessem. Het is met 5.000 m² een grote tuin in de hoogste prijsklasse (vanaf f60.000). De tuin is ontworpen door Anne Laansma ontwerpburo voor tuinen. Het is een tuin geworden die vooral afwisselend is met mooie zichtassen.

Opvallend aan deze tuin is de locatie. De tuin ligt bij een oud poldergemaal langs de Linge. Martien van Dam in Heukelum legde de tuin aan naar ontwerp van zijn partner Alie Hoogenboom. De tuin omvat een rosarium, veel terrassen en borders in een lager deel van de tuin. Voor het grote aantal planten in pot is een watergeefstelsel gemaakt

Voorwoord

T&Lthema 'Tuin van het Jaar 2001' is het vierde themanummer dat dit jaar bij Tuin&Landschap verschijnt. Eerder dit jaar zijn uitgekomen de themanummers met als onderwerpen vijvers (februari), ontwerp-ideeën (mei) en burgers aan zet (juli) waarin het betrekken van van burgers bij het groen aan bod kwam. Overigens zijn extra themanummers na te bestellen. In december verschijnt het laatste themanummer met als onderwerp 'Herfstsortiment'.

Dit themanummer bevat de acht genomineerde tuinen voor de prijs 'Tuin van het Jaar 2001'. Het Hoveniers Informatie Centrum (HIC) organiseerde de competitie dit jaar voor de tweede keer. Doel is het vakmanschap van de hovenier en de professionele tuinaanleg te bevorderen. Een jury afkomstig uit de Vaste Keurings Commissie (VKC) beoordeelde de afgelopen maanden 35 tuinen die door hoveniers voor de wedstrijd waren aangemeld. Het HIC spreekt dan ook van een succesvolle competitie.

Voor de redactie van Tuin&Landschap biedt de wedstrijd een goede gelegenheid om het werk van een groot aantal hoveniers te tonen. Dat gekoppeld aan het feit dat de VKC een deskundige beoordeling uitvoert, geeft de tuinenwedstrijd een goed beeld van de creativiteit en de aanlegkwaliteiten van Nederlandse hoveniersbedrijven.

De beoordeling van de Tuin van het Jaar

Een deskundige vakjury beoordeelde deze zomer 35 tuinen voor de competitie 'Tuin van het jaar 2001'. Uiteindelijk werden er acht genomineerd. De beoordeling gebeurde volgens vooraf gestelde criteria. Een uitleg bij de jury-aanpak.

Het Hoveniers Informatiecentrum (HIC) organiseert dit jaar voor de tweede keer de hovenierscompetitie 'De Tuin van het Jaar'. De competitie staat open voor de professionele hovenier en groen-voorzieners. Door de wedstrijd te organiseren, wil het Hoveniers Informatiecentrum (HIC) publiciteit geven aan het vakmanschap van de hovenier en wil het de professionele tuinaanleg bevorderen. Een brede publiciteitscampagne ondersteunt de wedstrijd. Daarbij brengt het competitie-element een leereffect teweeg dat hoveniers moet uitdagen om nog betere tuinen aan te leggen. De grootte van de tuin speelt geen rol, evenmin als de soort tuin (voor-, achter- of daktuin, bij een particulier, bedrijf of instelling). Wel maakt de organisatie onderscheid in prijsklassen, opdat de jury de tuinen per prijsklasse goed kan vergelijken. Gekozen is voor drie prijsklassen: tot f25.000, van f25.000 tot f60.000 en vanaf f60.000. Elke categorie levert een winnaar op. Onafhankelijk van de prijsklasse wordt uiteindelijk de tuin met het hoogste gemiddelde aantal punten verkozen tot de Tuin van het Jaar.

Beoordelingscriteria

De jury heeft een aantal criteria vastgesteld die tijdens de keuringen wordt gebruikt. Zij let bij de beoordeling van de tuinen op het ontwerp met daarin onder meer de opdrachtformulering, de creativiteit en originaliteit, en de mate waarin de tuin past in de omgeving en bij het huis. Ook wordt gekeken naar ritme, harmonie en verhouding, en naar de veiligheid in de tuin. Het tweede en derde criterium betreffen de dode materialen en de beplanting die in de tuin zijn gebruikt. Zaken als materiaalkeuze, verwerking, toepassing, combinatie en afwerking spelen hierbij een rol. Daarnaast kijkt de jury naar zaken waarmee de hovenier rekening moest houden bij de aanleg van de tuin. Aan de deelnemende tuinbezitters is eveneens gevraagd welke wensen en eisen zij hadden bij de aanleg van de tuin. Ook aan de hovenier is deze vraag gesteld. Vervolgens heeft de jury vooraf gekeken of de hovenier de wensen van de tuinbezitter op de juiste manier had geïnterpreteerd.

Bij de jurering van de tuinen geeft ieder jurylid punten voor de verschillende onderdelen. De cijfers worden gemiddeld en zo ontstaat een definitief eindcijfer, tot op een decimaal nauwkeurig. De cijfers staan voor de volgende waardering:

5 = slecht;	8 = goed;
6 = matig;	9 = zeer goed;
7 = voldoende;	10 = uitstekend.

Alle deelnemende tuinen zijn door minimaal zes juryleden beoordeeld. De jury mag per categorie maximaal drie tuinen nomineren maar heeft het recht het aantal genomineerde tuinen te verminderen. Dit jaar zijn er acht tuinen genomineerd, één tuin is afgefallen omdat de tuinbezitter uiteindelijk besloot zijn deelname in te trekken.

Wedstrijdvoorwaarden

Hoveniers- of groenvoorzieningsbedrijven die aan de Tuin van het Jaar willen deelnemen, moeten aan een aantal voorwaarden voldoen. Dit zijn onder meer:

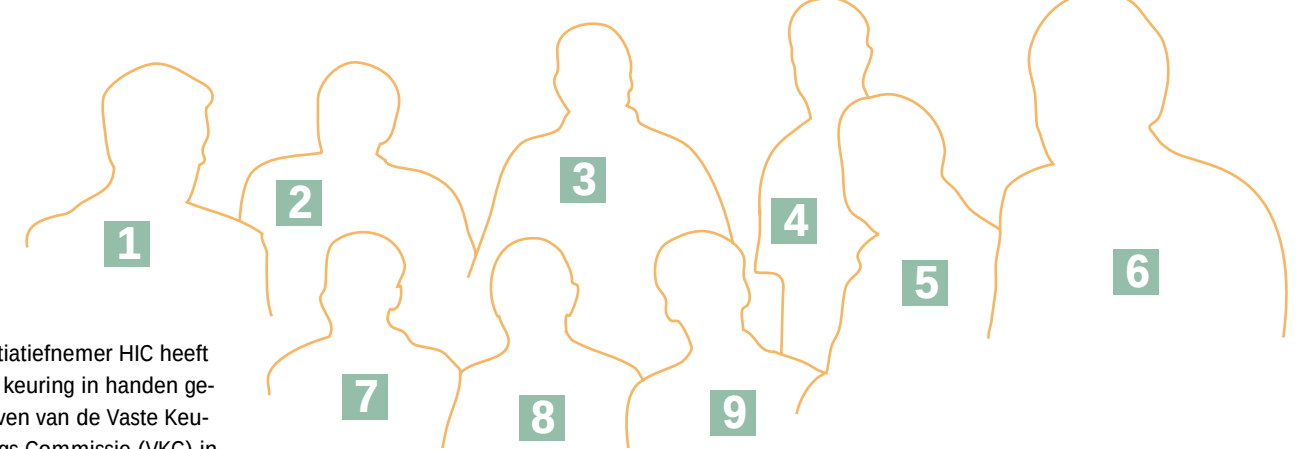
- Hoveniers-/groenvoorzieningsbedrijven moeten zijn ingeschreven bij het Productschap Tuinbouw.
- Per jaar mag slechts een tuin per bedrijf deelnemen.
- Het deelnemende bedrijf moet zelf de tuin hebben aangelegd.
- De tuinbezitter moet toestemming verlenen tot beoordeling van de tuin.

- Het deelnemende bedrijf krijgt vooraf bericht over het tijdstip van de keuring.
- Het is toegestaan voor de keuring onderhoudswerkzaamheden te (laten) verrichten.
- De jury moet tijdens de jurering kunnen beschikken over de ontwerp-tekening en eventueel het beplantingsplan.
- Bij meer dan 35 aanmeldingen kan het HIC, in overleg met de inzender, de tuin 'doorschuiven' naar volgend jaar of een voorselectie toepassen.
- Een winnende tuin mag niet nog een keer worden aangemeld.

DE JURY

Foto: HIC

Initiatiefnemer HIC heeft de keuring in handen gegeven van de Vaste Keurings Commissie (VKC) in Aalsmeer. De VKC heeft elf deskundigen uit het hoveniersvak in de jury opgenomen. Dit zijn:

1. Jan de Jong, Boskoop	5. Rien van Mierlo, Deurne	9. Louis van der Meijden, Delfgauw
2. Jan Eijs, Wassenaar	6. Cees Calkhoven, Nijverdal	Niet op de foto:
3. Harry Esselink, De Heurne	7. Ruud Aanhanne, Katwijk a/d Rijn	10. Harro Wassens, Dedemsvaart
4. Paul Casteleijn, Barendrecht	8. Gerard de Wagt, juryvoorzitter	11. Robin Alberdingk Thijm, Naarden

Aanleg door bewoners

Een tuin die wat oneerbiedig kan worden omschreven als een 'natuurlijke puintuin'. Eco-care Hoveniers uit Zutphen heeft de tuin samen met de bewoners aangelegd. Zij wilden verschillende biotoopjes en planten die insecten aantrekken.

HOVENIERS BEDRIJF

Eco-care Hoveniers Loek Gorris

Eco-care Hoveniers Loek Gorris is de volledige naam van dit éénmansbedrijf dat is gevestigd in Zutphen. Loek Gorris heeft twee werknemers in dienst en richt zich op ontwerp, aanleg en onderhoud van tuinen waarin 'milieu-vriendelijkheid' een belangrijke rol speelt. Dat betekent hergebruik van materialen, bijvoorbeeld stenen die al in de tuin aanwezig zijn, en materialen die milieubewust zijn geproduceerd. Ook werkt het bedrijf vaak samen met de particuliere tuineigenaren die zelf een hoeveelheid uren in de aanleg van de tuin steken.

Een lange en smalle tuin, kort gezegd een pijpenla van circa 5 m bij 18 m, die bereikbaar is zowel vanuit het huis als door een ingang aan de achterkant. Dat betekende in ieder geval een pad van gebakken klinkers in de lengterichting. Het pad slingert door de tuin en passeert de verschillende delen van de tuin. Dat begint bij de keuken. Het regenwater dat vanaf het dak stroomt, wordt opgevangen in de tuin. Een bedding van stenen geeft ruimte aan het water dat naar het moerasje en de vijver stroomt die dichtbij het huis liggen. De vijver oogt natuurlijk door de beplanting en de afwerking, het folie is volledig weggewerkt. Iets verder de tuin in ligt een begroeide hoop van puin dat als muren is gestapeld. De gestapelde muren zijn gemaakt van grindtegels, oude straatstenen en ander materiaal dat deels uit de eigen tuin komt of is weggehaald van, na toestemming van de aannemer, bouwplaatsen. Op de stapelmuren zijn ook zitjes gemaakt. Wat op verzoek van de bewoners ontbreekt in de tuin, is een groot terras voor zitmeubelen. Nu zijn op verschillende plaatsen in de tuin zitjes gecreëerd zoals zitstammen, en door enkele stoelen bij te schuiven is het goed vertoeven. Verspringend staan pergola's gemaakt van kastanje hout. Met touw zijn de pergolapalen aan elkaar gebonden. Verder de tuin in ligt opnieuw een stapelmuur met daarachter een moerasje met een schelpenbodem. Ook daar is gebruik gemaakt van hemelwateropvang. Het regenwater dat van het schuurdak loopt, stroomt eerst langs een druipmuur van stenen en komt daarna terecht in het moerasje. Uiteindelijk komt het klinkerpad uit bij het schuurtje waar leifruit tegenaan is geplant. Daar staan een vuurpot en, opnieuw, een stapelmuur. Links van het schuurtje (rug naar het huis) is een gangetje gemaakt voor de afvalcontainers. Deze hoeven niet door de achteruitgang maar kunnen aan de andere kant worden weggehaald. Rechts van het schuurtje ligt het laatste stukje van het pad naar de achtergang. De tuin is aan de zijkanten begrensd door een schutting en een coniferen haag. De beplanting moet insecten aantrekken. Dat betekent gewassen als *Agastache*, *Rudbeckia*, *Digitalis* en *Helenium*. Het geheel oogt natuurlijk en vormt een afwisseling met de stenen. De tuin is aangelegd samen met de bewoners. Dat betekent dat veel werk door de huiseigenaren is gedaan op aanwijzing van Eco-care Hoveniers. Verder hebben de hoveniers zelfstandig werk verricht zoals het stapelen van muren.

Foto's Ferry Noordam

Een vijver en een moerasje liggen dicht bij de woning. De tuin is lang en smal van vorm. Te zien zijn het pad dat door de tuin naar achteren slingert en de pergola gemaakt van kastanje hout.

OORDEEL VAN DE JURY

Aan de wensen van de tuinbezitter, verschillende biotoopjes en het aantrekken van insecten, is goed voldaan. De tuin is apart van opzet, en het natuurlijke aspect is goed geslaagd. De zitjes, de pergola en de regenwateropvang zijn creatief en origineel. De tuin is goed afgesloten van de omgeving en sluit prima aan bij het huis, al kan dit nog sterker. De verhoudingen zijn in balans, waardoor de tuin groot lijkt en er een goede coulissenwerking is. De tuin is niet geschikt voor kinderen. De natuurlijke materialen zijn origineel en passend in het geheel. Er is een prachtige waterloop en de klinkers zijn goed gekozen. De vijverrand is mooi en natuurlijk. Er is een goede constructie gemaakt. De tuin vraagt wel veel onderhoud. Er is gekozen voor veel drachtplanten in een leuk sortiment. Het geheel is ecologisch en vooral sfeervol, met veel kleur en structuur. De klimplanten zijn nog wat jong maar er zijn goede en verrassende combinaties gemaakt. Door het ontbreken van verticale lijnen straalt de tuin geen beslotenheid uit. In de klasse tot f25.000 heeft de tuin een eindcijfer van 8,7 gekregen en is in deze klasse op de eerste plaats geëindigd.

De vijver maakt een natuurlijke indruk passend bij de rest van de tuin. De vijver was een uitdrukkelijke wens van de bewoners die verschillende biotoopjes wilden.

Wie de tuin door de achteringang betekent, krijgt direct de druipmuur in het beeld. Voor de jury heeft de tuin een goede coulissenwerking.

Aardig detail is het houten deurtje waar de vuilnisbakken achter staan. De bakken kunnen aan de andere kant worden weggehaald.

Aardig detail is het egelhol onder de gestapelde stenen. Principe van de ecologische tuin is om zoveel mogelijk ruimte te geven aan flora en fauna. Op de voorgrond een zitplek van hout.

De gestapelde muren in combinatie met de beplanting leveren een aantrekkelijk beeld op.

De gestapelde muren is een verzameling van diverse typen stenen zoals oude grindtegels en gebakken stenen. In de gemaakte gaten is beplanting aangebracht.

Een detail van de pergola van kastanjehoutpalen die met hout aan elkaar bevestigd zijn.

Vanuit het midden van de tuin is dit het zicht op het huis. De bewoners wilden niet echt een terras bij het huis maar verschillende zitplekken verspreid door de tuin. Het pad is op sommige plaatsen breder gemaakt om die zitplekken te creëren, zoals hier te zien is.

Enigszins verscholen achter de beplanting staat de druipmuur. Regenwater afkomstig van het schuurdak stroomt langs die gestapelde druipmuur en wordt opgevangen in een kleine waterpoel.

Ronde vormen

Naar de mening van de jury een tuin waarin de liefde voor de tuin is terug te vinden. Ronde vormen zowel in bestrating als in beplanting die ver zijn doorgevoerd. Ook wilden de bewoners graag werken in de tuin.

HOVENIERS BEDRIJF

Foto: Gerdien de Nooy

Kraan en Partner VOF

Bert Kraan (links) en Frans Houdijk vormen Kraan en Partner VOF. Het bedrijf is gevestigd in Moordrecht met twee vaste medewerkers in dienst en een leerling via het leerlingstelstel. Bert Kraan is in 1983 als zelfstandige begonnen. In 1991 is de vennootschap opgericht met Frans Houdijk. Het bedrijf is vooral actief op de particuliere markt met incidenteel een bedrijfstuin. Belangrijke motivatie voor deelname is te kijken hoe het werk door een deskundige jury wordt beoordeeld.

De bewoners wilden een romantische tuin met ronde vormen. Veel vaste planten in blauw, roze, paars en wit en geen gras. En wat ze bovenal wilden was een tuin waarin het in de toekomst fijn tuinieren is.

Met die opdracht kon hoveniersbedrijf Kraan en Partner VOF in Moordrecht aan de slag. Aan de hand van de ontwerptekening is duidelijk te zien dat de ronde vormen de overhand hebben. Het gaat om de zij- en achtertuin (183 m²). Het zijgedeelte fungeert als doorgang naar de achtertuin. Opmerkelijk is dat in de tuin een garage is gebouwd. De bewoners hebben er vanaf gezien de tuin als oprit voor deze garage te gebruiken. De wens is wel om de garage zoveel mogelijk te camoufleren.

Bij het huis met de aangebouwde serre liggen drie ronde stenen terrassen. Er is onder meer gebruik gemaakt van oude gebakken waalformaat geel genuanceerd en zeestenen. De drie terrassen zijn aaneengesloten. Vanaf het grootste ronde terras lopen twee paden naar achteren. Een pad geeft toegang tot het beplante gedeelte. Via het andere grindpad kan de het achterste gedeelte worden bereikt. Met een beukenhaag is dit pad afgescheiden van het middengedeelte van de tuin. Wel zijn uitsparingen gemaakt in de haag waardoor doorkijkjes zijn ontstaan. Bij het zitgedeelte ligt de natuurlijk ogende vijver. Deze is bekleed met rubberfolie dat is weggewerkt. Het bestrate middenpad komt uit op een rond 'pleintje' in het midden van de tuin. Het pad loopt vervolgens onder een boog van beuk *Fagus sylvatica* door naar het achterste zitgedeelte. De twee paden komen daar weer bij elkaar.

In het dat deel van de tuin is een zitbankje geplaatst en staat een oppottafeltje, ook daar is een half rond terras gemaakt. De ronde vormen komen ook in de beplanting terug. De ronde bloemen van *Hydrangea* 'Annabelle' en de bolvorm van *Robinia*. Ook de hagen zijn rond gezet zoals de eerdergenoemde beukenhaag en een haag van *Taxus baccata*. De tuin is aan weerszijden omheind door een haag van *Cupressocyparis leylandii* 'Castelwellan Gold'. Deze haag was al aanwezig bij de aanleg van de tuin. De tuin oogt vooral door de veelheid aan beplanting en kleuren. Ook in de winter zal de tuin aantrekkelijk zijn. De voortuin heeft een klassieke uitstraling gekregen. Daar is gekozen voor buxusvakken in combinatie met rozen. Verder moest daar ruimte voor de caravan zijn en ook de glazenwasser moest bij de ramen kunnen.

OORDEEL VAN DE JURY

Alle wensen van de bewoners zijn vervuld. Het is een romantische tuin met ronde vormen, veel vaste planten in blauw, roze en paars. Geen gras en een natuurlijke vijver. Dat betekent een tuin die goed past bij de bewoners. De coulissenvulling van de tuin is origineel. De ronde vormen zijn goed doorgevoerd en het resultaat is zelfs beter dan op de tekening. De serre past wat minder bij de tuin. Wel is veel harmonie in de tuin met een mooie en goede verhouding. Er zijn geen onlogische op- en afstappen.

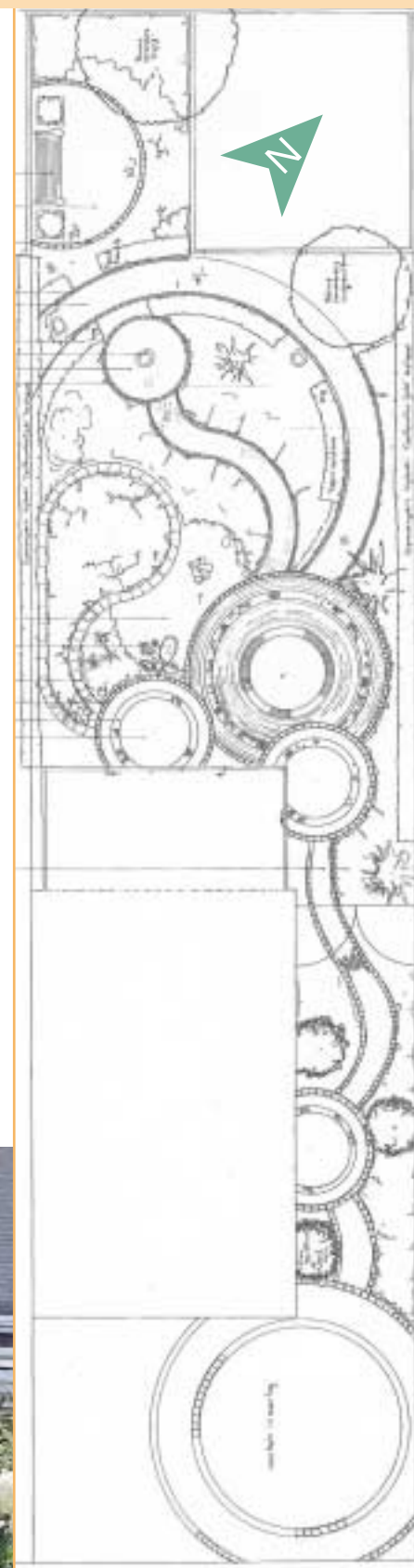
De keuze van de dode materialen is gevarieerd en deze passen goed bij elkaar. Er is veel materiaal gebruikt en alles is mooi en strak aangelegd. De afwerking oogt zeer goed en er is gelet op details.

De beplanting is raak gekozen. Het past in het geheel, zij het dat de leylandihaag iets te dominant is in het geheel. Het sortiment is gevarieerd en er is een rijke beplanting die in de winter een mooi beeld zal opleveren. De tuin is prima afgewerkt en de liefde voor de tuin is terug te vinden.

Het eindcijfer van de jury is 8,3 punten. Daarmee is de tuin gewaardeerd met een tweede plaats in de categorie tot f25.000.

Ronde vormen overheersen in deze tuin als antwoord op de strakke lijnen van het huis. Bij het huis ligt een serre met terras. Rechts is de coniferen haag die de afscheiding met de burens vormt. De beukenhaag aan de linkerkant is de scheiding met het pad dat in de tuin naar achteren loopt.

Foto's: Ferry Noordam

Een detail van de vijver waarin waterlelies zijn geplant. De vijver is bekleed met rubberfolie dat is weggewerkt.

De vijver ligt tegen het terras aan en is met een rechte rand gemaakt. Door de beplanting oogt de vijver natuurlijk.

Het zijpad langs het huis dat toegang geeft tot de achtertuin. In de bestrating zijn de ronde vormen verwerkt. Het cirkelvormige deel is de toegang tot de voordeur. Op de achtergrond is het tuinhok te zien en de coniferen haag. Het pad is 10 m lang.

Aan de zijkant is ruimte gemaakt voor een vogeldrinkbak.

Een beukenhaag is geplaatst rondom de 'binnentuin'. In de haag is een poortje gemaakt dat weer zicht geeft op de verschillende delen van de tuin. Ook hier de ronde vormen in de bestrating: het cirkelvormige 'pleintje' waarop wit split is aangebracht.

Tussen de garage van de buren en de eigen garage is dit terras gemaakt. Een lage taxushaag scheidt het terras af van de rest van de tuin. Een zitbankje is links geplaatst met daartegenover een oppottafeltje. Een kleine border en een sierkers geven de schutting een kleur.

Een plantentafeltje op het terras in het achterste deel van de tuin tussen de eigen garage en die van de buren.

De tuin vanuit het huis gezien. Op de voorgrond de vijver bij het terras. Rechts in de achtertuin staat de garage die niet voor een auto bereikbaar is. Dat is een keuze die de bewoners met deze tuin hebben gemaakt.

Een beeld van bovenaf maakt de ronde vormen van de tuin duidelijk.

Vijver als blikvanger

Meest opvallend in deze 'tuinkamertuin' is de gemetselde vijver bij het huis. Vanuit de huiskamer is de vijver goed zichtbaar door uitsparingen in de beukenhaag. Een kijk-, vijver- en zittuin bij een dijkhuis in een landelijke omgeving.

HOVENIERS BEDRIJF

Foto: Smeets fotografie

Brabant tuinen

Brabant tuinen is gevestigd in Velp (bij Grave). Eigenaar van het eenmansbedrijf is René van Belkum (met witte trui). Hij heeft drie medewerkers in dienst: Harrie van Tienen (links), Matthijs Woudenberg en John Gits (rechts). Het bedrijf is vooral actief op de particuliere markt en heeft als predikaat 'het brengen van sfeer in de tuin'. Dat gebeurt door het gebruik van materialen in warme kleuren. Ook wordt veel aandacht besteed aan de beplanting. Het bedrijf is vooral actief in de regio rond Grave. Motivatie voor deelname is vooral het feit dat het werk wordt getoetst door een deskundige jury. De nominatie betekent daarom al een erkenning.

Drie tuinkamers zijn te vinden in deze tuin bij een dijkhuis langs de Maas. De tuin ligt voor, naast en achter het huis. Aan de zijkant ligt de vijvertuin. Een grote rechthoekige vijver aangelegd in dezelfde stijl stenen, oude dikformaat gebakken, als het woonhuis. De vijver is duidelijk de blikvanger in deze tuin, evenals de verscheidenheid in de beplanting. Gras ontbreekt op uitdrukkelijke wens van de bewoners. De tuin meet zo'n 700 m².

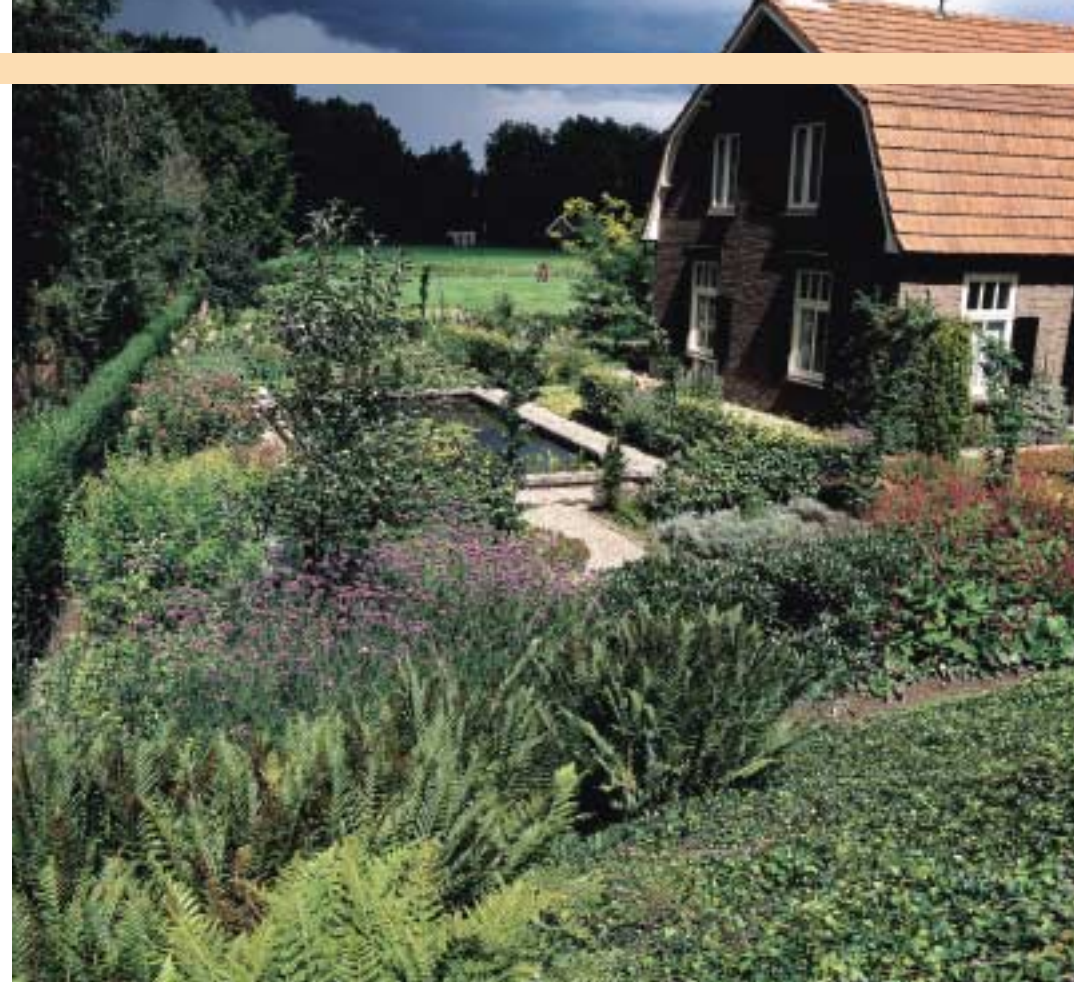
Het feit dat de tuin aan de dijk ligt, betekent dat óp de tuin kan worden gekeken. Achter de tuin liggen weilanden en is een populierenrij te zien. De kerktoeren van het dorp completeert het landelijke beeld.

Het huis is omgeven door grindpaden. Bij de voordeur staat een treurwilg met onderbeplanting van *Pachysandra*. Doorlopend kan het pad langs het huis worden gevolgd of het zijpad de voortuin in. Deze tuinkamer functioneert als kijktuin. Door het pad in de voortuin te volgen, wordt de vijver bereikt. Deze is afgescheiden van het huis door een beukenhaag. Door de uitsparing in de beukenhaag is er zicht vanuit de huiskamer op de vijver. Deze vijver is gemetseld met een rollaag van oude dikformaat klinkers en bekleed met rubber folie. De rollaag van de vijver steekt zo'n 25 cm boven het grind uit. De beplanting in de tuin is spaarzaam, drie soorten lelies en snoekkruid.

Verder lopend, wordt de achtertuin oftewel de kijktuin bereikt. Meest opvallend hier is de pergola van bankiraistaanders en liggers. Door de beplanting met blauwe regen en een druif is het einde van de tuin gecreëerd. Rondkijkend zijn veel hortensia's en sedums te zien. Bij de vijver is onder meer *Hydrangea 'Annabelle'* aangeplant. Direct tegen het huis aan de achterkant ligt het enigszins verhoogde terras. Deze is bij de aanleg van de nieuwe tuin in 1999 niet meegenomen. Het terras is bestraat met grindtegels (60 bij 40 cm) die enigszins uit de toon vallen in vergelijking met de rest van de tuin. In de zit- en vijvertuin zijn tuinlampen geplaatst. Die verlichting is sober gehouden. Het is mogelijk de lampen onafhankelijk van elkaar in te schakelen.

Samengevat is het een tuin die uitnodigt tot rondwandelen. De tuinkamers maken de tuin voor het oog kleiner maar geven wel verrassende doorkijkjes. De beplanting is in harmonie gekozen en geeft kleur in elk seizoen.

De tuin valt in de klasse tot f25.000. Gezien de oppervlakte is dat een laag bedrag. Voor een belangrijk deel komt dat door de beplanting die al in eigendom was van de tuineigenaren.

Foto's: Rens Kromhout

De tuin is verdeeld in drie kamers, een kijk-, vijver- en zittuin achter het huis. Het huis ligt aan een dijk en daardoor is goed zicht mogelijk op de tuin. Het geheel biedt een kleurige aanblik.

OORDEEL VAN DE JURY

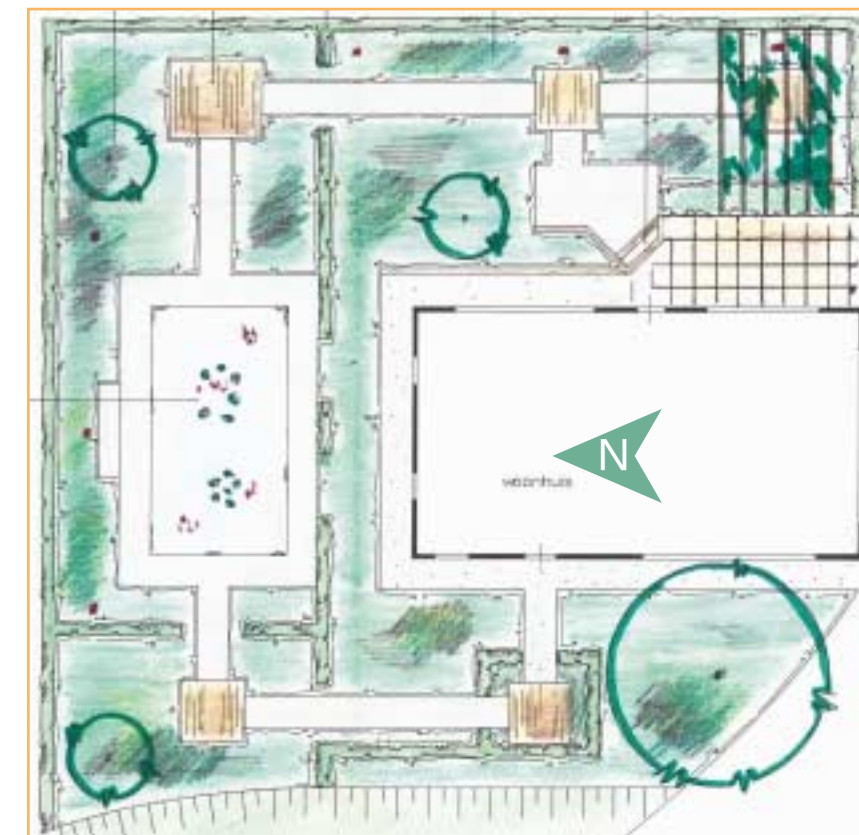
De bewoners wilden weinig tot geen gazon en verschillende tuinkamers. Bovendien moest de reeds aanwezige beplanting zoveel mogelijk worden hergebruikt.

De wensen van de bewoners zijn naar de mening van de jury goed vervuld. De kamervorming is geslaagd. De voortuin is een echte kijktuin. De tuin is degelijk en origineel, echter niet heel creatief. Zo had er wel meer hoogteverschil in mogen zitten. De tuin sluit goed aan bij de omgeving en er is gekozen voor goede verhoudingen en veel ritme. Het geheel zit logisch in elkaar en maakt een goede indruk. De hoektegels van de vijver zijn wellicht onveilig maar verder zijn geen gevaarlijke situaties aangetroffen.

Bij de keuze voor dode materialen zijn de klinkers en het grind goed verwerkt. Ook de lampen passen in het geheel. De pergola is niet 'volwassen' voor deze tuin. De verwerking is netjes. Het grote terras dat nu met grindtegels is aangelegd, is wellicht met klinkers mooier.

Het is een echte plantentuin waarin een goede verdeling van de bloeitijden is gemaakt. Mooie combinaties zijn in de tuin te zien en de kleuren lopen goed over. Het is een mooie volle tuin. Eén opmerking betreft de beuken, die staan wat dicht op de betonrand.

Eindcijfer is 8,0 en daarmee is de tuin uitgekomen op een derde plaats in de categorie tot f25.000.

Vanuit de huiskamer is de vijver te zien dankzij de uitsparing in de beukenhaag.

De tuin achter het huis is de zittuin met een verhoogd terras. Kritische opmerking van de jury betreft het terras. Dat is wellicht mooier met klinkers in plaats van de grindtegels die er nu liggen.

Op verschillende plaatsen staan lampen, de keuze voor dit type noemt de jury een goede tegen het licht van de inrichting van de tuin.

De vijver is spaarzaam beplant met enkele lelies en snoekkruid.

De jury is te spreken over de combinaties van planten.

De pergola staat achter huis. Deze moet begroeid raken met druif en blauwe regen maar is nu nog niet bedekt. Bij de pergola had de jury wat bedenkingen.

De beplanting is voor een groot deel hergebruikt. De nieuw aangelegde tuin heeft twee groeiseizoenen doorgemaakt.

Bij de voordeur staat een grote treurwilg. Het pad loopt verder langs het huis naar de zijkant van het huis waar de vijver ligt.

Gezien vanuit de pergola is dit pad geflankeerd door borders. De begroeiing is laag. Op de achtergrond is het huis van de buren te zien.

2001 WINNAAR

Winnende tuin

De 'Tuin van het Jaar 2001' is aangelegd door New Art Groenprojecten in Vessem naar een ontwerp van Anne Laansma ontwerpburo voor tuinen. De jury waardeerde de tuin met 9,1 punten. Meer over deze tuin op pagina 38 e.v..

Japanse stijl

Het is even wennen, een voortuin in Japanse stijl bij een bijna oernederlandse twee-onder-een-kapwoning. Toch past de tuin bij het huis. De tuin springt er uit door de harmonie en de goede verhoudingen.

HOVENIERS BEDRIJF

Van Elteren Hoveniers

Van Elteren Hoveniers BV in Nijkerkerveen maakt deel uit van een groter bedrijf dat ook bestratingswerkzaamheden uitvoert. Het bedrijf heeft 20 medewerkers in dienst waarvan er zo'n veertien in de hovenierstak werken. Van Elteren is vooral actief op de particuliere markt (80%) en de bedrijvenmarkt. Zoon van de eigenaar Bas van Elteren (foto) doet de verkoop. De tuin in Hoevelaken is de eerste tuin in Japanse stijl met deze omvang die door hen is aangelegd. Daarna zijn er twee andere tuinen in deze stijl aangelegd. Het bedrijf is actief in Amersfoort en omgeving, en in het Gooi.

Van Elteren Hoveniers BV in Nijkerkerveen kreeg de vrije hand van de eigenaren van de voortuin. 'Maak maar wat op voorwaarde dat de tuin makkelijk te onderhouden is'. Het resultaat is een tuin in Japanse stijl die toont als een mini-landschap.

De essentie van een Japanse tuin is terug te voeren naar de natuur. De in de tuin aangebrachte elementen (planten en dode materialen) symboliseren met elkaar de natuur. Daarbij wordt voorkomen dat er symmetrie of een centrale hoofdas ontstaat. Andere bijzonderheid is het water dat kan worden gesymboliseerd door bijvoorbeeld grind.

Dat laatste is gebeurd in deze voortuin. Een rivier van fijn grind kronkelt zich door de tuin, zijn oorsprong vindend in een waterelement. Een pad is gelegd vanaf de weg naar de weg naar de voordeur, niet recht maar verspringend door de tuin. Het pad is gelegd met klinkers, afgewisseld door gras en grind. Halverwege ligt een brug van betonnen palen over de rivier. Verschillende tuinelementen als lampen en grote keien zijn in de tuin te vinden. Het geheel is ingetogen en goed in verhouding.

De tuin lijkt op een stilleven. De beplanting is sober in de zin van weinig kleuren en veel groen. Veel buxusbollen maar ook planten als *Bergenia cordifolia*, *Acer palmatum* en *Astilbe chinensis*. Verder staan er coniferen zoals *Chamaecyparis obtusa* 'Nana Gracilis' en *Pinus parviflora* 'Glaucua', diverse bamboesoorten zoals *Phyllostachys aurea* en *Hosta*.

Aandacht is besteed aan het plaatsen van de tuin in zijn omgeving. Of het een ideale plek is voor een Japanse tuin mag worden betwijfeld. Wel is getracht de tuin goed af te scheiden. De tuin van de burens aan de linkerkant is nauwelijks zichtbaar door bamboehagen, een sierker en een grote *Ginkgo biloba*. Aan de rechterkant van de tuin ligt de oprit naar de garage. Daar is een afscheiding gemaakt met een bamboehewerk dat overigens ook aan de voorkant is geplaatst. Naast de oprit is azalea aangeplant.

In de tuin liggen kleine landschappen die tonen als eilandjes of bergen. Soms lijkt het op een bos. Met de 'rode' *Ophiopogon planiscampus* 'Niger' is bijna een boslandschap gecreëerd en buxusbollen lijken als bergen uit het landschap op te rijzen. Ook het stermos geeft het effect van een groen landschap.

De jury was erg positief over de detaillering van deze tuin. Wel werden kanttekeningen geplaatst bij de omgeving. De tuin ligt aan een redelijk drukke weg die niet echt past bij de tuin. De aanpak maakt echter veel goed.

OORDEEL VAN DE JURY

Naar de mening van de jury is het mooi en goed ontwerp waarin het Japanse thema goed is toegepast. De Japanse elementen zijn rustig en ingetogen. Het geheel past prima bij het huis alleen de weg is wat storend. Er is sprake van een perfecte balans in de tuin met mooie zichtlijnen. Het geheel is schitterend in harmonie. De brug is 's avonds wat onveilig. De sfeer kan worden versterkt door de tuin meer af te scheiden van de omgeving.

De keuze van de dode materialen is zeer goed. De lampen zijn echter niet overal goed geplaatst en doen niet Japans aan. Ook de brievenbus detoneert. De tuin is degelijk en strak waarin het grind goed is verwerkt. Tot in details is de tuin goed gedaan.

Ook in de beplanting is een afgewogen keuze gemaakt. De bomen passen in het geheel en er is veel sfeer ontstaan. Misschien zijn er iets te veel solitaire geplaatst. Ook had de bamboe en de *Nothofagus* wat ingedamd kunnen worden. Eindcijfer is 8,8. De tuin is in de categorie f25.000 tot f60.000 op de eerste plaats geëindigd.

Foto's Ferry Noordam

De voortuin in Japanse stijl ligt aan een drukke weg die enigszins storend is. Het huis past wel goed bij de tuin. Zichtbaar is het verspringende pad van klinkers afgewisseld met gras en grind.

Ophiopogon planiscampus 'Niger' is toegepast.

De tuin in Japanse stijl oogt als een miniland-schap waaruit buxusbollen als bergen verrijzen. Te zien is het grind dat als een waterstroom door de tuin kronkelt

Op de achtergrond is de weg zichtbaar. Ook hier veel buxus in combinatie met gewassen zoals bamboe, azalea en *Ophiopogon planiscampus* 'Niger'.

In de tuin zijn verschillende mini-landschappen te vinden. De jury roemt de afwerking van de tuin en de weloverwogen keuze voor materialen en beplanting.

De brug die in het pad is gelegd over de rivier van grind.

Een waterelement is enigszins verborgen in de tuin te vinden. Deze dient als 'bron' voor de rivier.

Het pad vormt een mooi geheel met de overige elementen in de tuin.

De tuin is onder meer door bamboehekken van de omgeving afgescheiden

De grindrivier kronkelt zich een weg door de tuin daarmee 'schiereilanden' creërend.

Dakterras als beschutte buitenkamer

Deze keer geen patiotuin maar een dakterras. De winnaar van de Tuin van het Jaar 2000, Intratuin Groenprojecten in Vught, deed dit jaar opnieuw mee met de tuinencompetitie. Het dakterras kenmerkt zich door een strakke sobere vormgeving en harmonie in kleur en materiaalgebruik. De tuin ligt er één groeiseizoen.

HOVENIERS BEDRIJF

Intratuin Groenprojecten

Het bedrijf is vooral bekend van de beurs Tuinidee in Den Bosch. Daar vallen ze regelmatig in de prijzen. Ook was Intratuin Groenprojecten in Vught vorig jaar de winnaar van de competitie De Tuin van het Jaar 2000. Toen ging het om een patiotuin met een beeld als blikvanger. Het bedrijf kenmerkt zich door ontwerpen waarin een stijl wordt gehanteerd die ook veel in het interieur wordt toegepast. Aan de tuin in Tilburg is gewerkt door Martien van Rooij (voormanproject) (links), Raoul Haagenbeek (bedrijfsleider) (rechts) en Jan Nickmans (tuin- en landschapsarchitect).

De eigenaren wonen in een penthouse van een seniorenflat in Tilburg. Het terras is vanaf omringende gebouwen te zien en vangt veel wind. „We wilden dan ook een beschutte en privacy biedende plek waar we vanaf het voorjaar tot de nazomer buiten kunnen zitten,” aldus de bewoners. Daarnaast moet het dakterras weinig onderhoud vragen omdat de familie veel van huis is. Met deze opdracht gingen Jan Nickmans en Raoul Hagenbeek van Intratuin Groenprojecten in Vught aan de slag.

Ze hebben een dakterras van circa 100 m² ontworpen dat als verlengstuk van de woonkamer moet worden beschouwd. Vanuit de woonkamer is een diagonale lijn doorgetrokken naar het terras. Hierdoor is de tuin vanaf meerdere plekken in de huiskamer te zien en ontstaat een verbinding tussen binnen en buiten. De strakke diagonale lijnvoering, de niveauverschillen en de uitspringende plantbakken maken het terras visueel groter.

De tuin is aan de noordkant omheind met een schutting van gepateneerd zink. Voordeel van dit materiaal is dat het niet dof en vlekke- rig wordt. De schutting houdt de wind tegen en maakt het terras, waar de hele dag de zon is, tot een aangename verblijfplaats, zo vinden de bewoners.

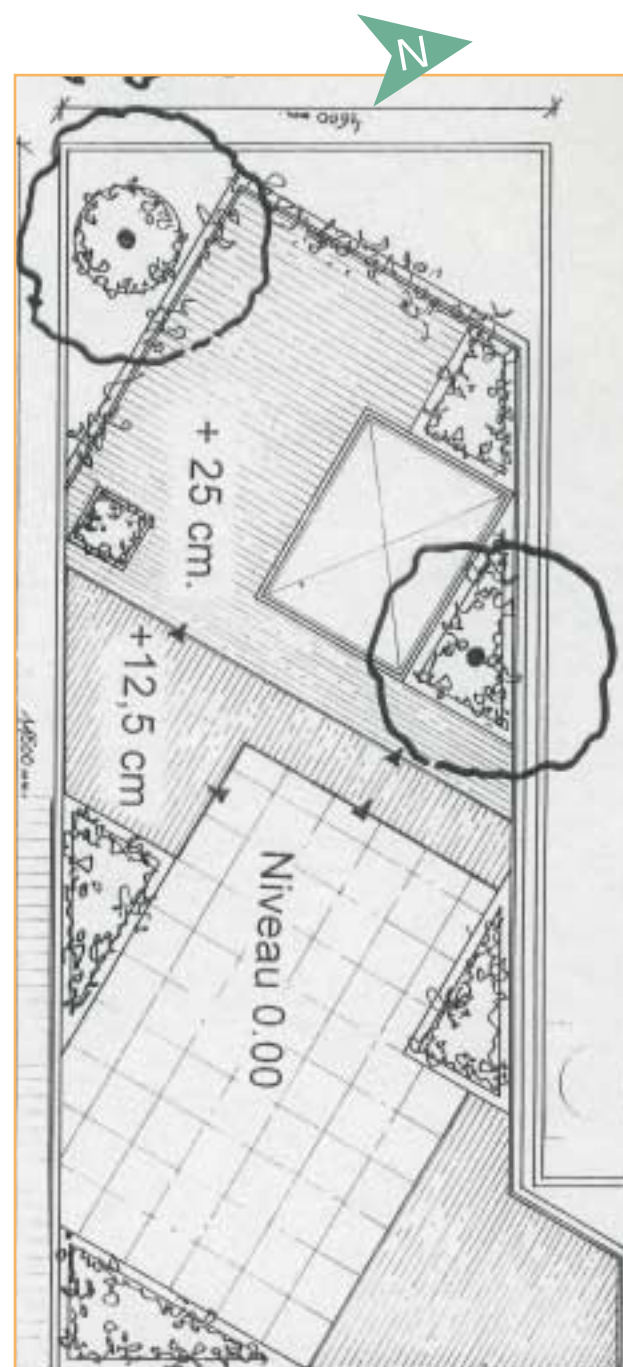
Voor de schutting zijn 80 cm hoge plantbakken geplaatst met onder andere *Hedera helix* 'Pin Oak', *Lavandula angustifolia*, *Nothofagus antarctica*, en *Campsis radicans* die helder rood afsteekt tegen de grijze kleur van de schutting. Aan de achterkant is een pergola geplaatst die bescherming biedt tegen inkijk en de tuin daar een besloten karakter geeft. Wat opvalt in de tuin zijn de jacuzzi en de drie grote manshoge vazen met *Gunnera*.

De open zijde van het terras wordt doorbroken door een plantenbak waarin onder meer *Phyllostachys aurea*, *Hosta sieboldiana* 'Elegans' en *Rhus typhina* 'Dissecta' staan. De beplanting in de bakken is het hele jaar boeiend en vraagt weinig onderhoud. Voor de watergift is gebruik gemaakt van hydrocultuur. Bij heftige regenval vloeit het overtollige water via een overloop weg.

De vloer van het terras bestaat uit hardhouten vlonders die in verschillende richtingen zijn gelegd en 50 x 50 cm grote grijze Oud-Hollandse tegels.

Omdat er geen blijvende veranderingen aan het dak mochten worden aangebracht, is het dakterras zo gemaakt dat alles zonder breekwerk kan worden weggenomen. Geen schroef is in het dak aangebracht. De hele constructie van het dakterras rust op rubberen dragers, waarbij de jacuzzi wordt ondersteund door een dragende muur van het gebouw.

Het dakterras van Intratuin Groenprojecten meet circa 100 m² en ligt op de achtste verdieping van een flatgebouw. Opvallend is de jacuzzi in het achterste deel van het terras.

Foto's Ferry Noordam

OORDEEL VAN DE JURY

Er is goed aan de opdracht van de bewoners voldaan zij het dat de jacuzzi vrij dominant is. Het watergeef-systeem is goed bedacht en ingepast. De pergola is origineel en er is veel ruimte. De tuin is echter geen verlengde van de woonkamer. Het gebruikte materiaal is mooi. De afscheidingen zijn goed geplaatst en het geheel is netjes, en strak en de- gelijk gemaakt. Wel zijn de vulpijpen wat storend. De afwerking is tot in de details goed verzorgd. De beplanting is goed afgewogen en passend. Er zijn goede keuzes gemaakt en de combinaties zijn goed met een zomer- en winterbeeld. Ook hier geldt een nette afwerking en een verzorgd geheel. Het eindcijfer is 8,3. In de categorie f25.000 tot f60.000 is deze tuin op de tweede plaats geëindigd.

De pergola is een mooi detail in de tuin. Het biedt bescherming tegen inkijk van burens in het aangrenzende flatgebouw en vormt een harmonieus geheel met de overige elementen op het dakterras.

De hoogteverschillen zijn duidelijk te zien in deze tuin. De eerste verhoging ligt 12,5 cm hoger dan het terras. Voor het gedeelte met de jacuzzi komt daar nog eens 12,5 cm bovenop.

Op verschillende plaatsen, zoals hier in de verhogingen, zijn lichtspots gemaakt. Ook in de beplanting zijn richtspots toegepast.

Vanuit de huiskamer is dit beeld op sokkel te zien. Het beeld was reeds in eigendom van de bewoners. Het is geplaatst in een rustige omgeving.

Vanuit de huiskamer is dit het beeld van het dakterras. De bewoners hebben geen zitgedeelte in de huiskamer dat zicht geeft op het dakterras.

Vanuit het achterste gedeelte van het terras is de ingang van de huiskamer aan de linkerkant. De jacuzzi is vooral in gebruik in de wintermaanden.

De beplanting is volgens de jury goed gekozen. De beplanting is na één groeiseizoen nog spaarzaam. Wel is de bamboe redelijk aan de maat.

Opvallend in de tuin zijn de manshoge vazen met *Gunnera*. Vraag is wel of de planten de winter overleven op een winderig dakterras. Het geheel levert wel een mooi beeld.

Lemen muren

Creatief en origineel, en goed ingespeeld op de wensen van de bewoners, zo vindt de jury. Meneer Vermeer Tuinen ontwierp en legde de tuin aan die oogt als een fantasiepeelsterrein. Lemen muren en een 'geel pleintje' zijn opvallende elementen.

HOVENIERS BEDRIJF

Meneer Vermeer VOF

Meneer Vermeer Tuinen, gevestigd in Krabbendam, is een vennootschap onder firma met twee eigenaren: Ruud Vermeer en Michel Tesselaar. Ruud Vermeer koos de bedrijfsnaam toen hij in 1996 (alleen) startte. Pas later, in 1997, voegde Tesselaar zich bij Vermeer. Het bedrijf heeft één medewerker in dienst en doet ontwerp, aanleg en onderhoud. Op de foto Ruud Vermeer (rechts) en Michel Tesselaar.

Speels, kleur- en fantasierijk, en kindvriendelijk. Dat zijn de trefwoorden die op deze achtertuin, naar wens van de bewoners, van toepassing zijn. Meneer Vermeer Tuinen in Krabbendam tekent voor deze tuin (en de voortuin) bij een modern huis in een nieuwbouwwijk. De bewoners hebben twee jonge kinderen en wilden in ieder geval voldoende speelruimte.

Het eerste dat opvalt in de tuin is het 'gele pleintje' omgeven door lemen muren. Die muren zijn min of meer een handelsmerk van Ruud Vermeer. Hij won hiermee enkele jaren geleden op de Hoveniersdag Appeltern de prijs 'Kroon op uw werk'. Op verschillende plaatsen heeft hij de gemetselde en vervolgens met leem aangesmeerde muren toegepast.

Het pleintje, dat is verhard met dolemietsplit, is een open plek in de tuin. Oorspronkelijk bedoeld om een wip in te plaatsen maar uiteindelijk is de plek leeg gebleven. In de hoek van het pleintje staat een wigwam. Ruud Vermeer heeft daarvoor de palen neergezet, vervolgens is de indianentent door de bewoners zelf dichtgetimmerd met sloophout.

Vanuit het huis is de tuin bereikbaar via een glazen schuifwand. Direct hierbij ligt het terras gelegd met eikenhouten planken. Het terras sluit aan op de bestrating in de tuin. Die bestrating bestaat uit oranje gebakken stenen en gebroken Belgisch hardsteen met voegmortel. Het hardsteen is in een mozaïek gelegd.

De beplanting is redelijk sober maar wel zorgvuldig gekozen. De bewoners wilden niet te veel onderhoud. Nogal wat bamboe is er te vinden. Verder zijn vaste planten en siergrassen toegepast. Veel beplanting is in de kleuren geel en oranje zoals *Solidago rugosa*, *Helianthus* 'Lemon Queen' en *Lillium* in oranje en geel. Andere planten zijn *Arum italicum*, *Helleborus foetidus* en *Thalictrum flavum*.

De tuin maakt door de lemen muren en de geel/oranje beplanting een mediterrane indruk. De tuin heeft zicht op een dijk die fungeert als een geluidswal voor de naastgelegen weg.

Aardige details sieren de tuin. Bij binnenkomst door de zij-ingang valt de poort op die bij het terras begint en doorloopt tot de schuur. Ook de schommel neemt een prominente plaats in. De lemen muren zijn langs de zijkant en tegen het huis gemaakt en fungeren als wanden van plantenbakken. Aan de zijkant is ook een opslagplaatsje gemaakt voor het speelgoed van de kinderen. Deze is bedekt met een rieten mat en door een bolvormige *Robinia* uit het zicht verdwenen.

Het is tuin die kan worden omschreven als een fantasiepeelsterrein. In de voortuin is gekozen voor een strak lijnenspel van bamboes die het huis bijna aan het oog onttrekken.

OORDEEL VAN DE JURY

De jury is te spreken over het ontwerp. Er is goed voldaan aan de opdracht. Het idee is leuk en goed gevonden, zeer creatief en origineel. Bovendien is goed over het materiaal nagedacht. De achtertuin is goed afgeschermd van de omgeving en qua kleur goed passend bij het huis. Het geheel oogt wat bont maar spreekt wel aan. De tuin past goed in de omgeving en is vernieuwend en gedurfd.

De keuze van de materialen is goed en er zijn leuke combinaties waarover is nagedacht. Iets meer aandacht voor details was op zijn plaats geweest, ook is er enige overdaad aan materialen. Het knipwerk van de stenen kan beter. Het geheel is goed afgewerkt.

De beplanting is nog erg jong en wat weinig van kleur, wel eenvoudig en speels. Het sortiment is mooi maar soms niet geheel consequent verwerkt. Wel is sprake van leuke combinaties en verschillende bloeitijden. De afwerking is redelijk tot goed. De tuin vraagt weinig onderhoud. Eindcijfer is 8,0. In de categorie van f25.000 tot f60.000 is de tuin daarmee op de derde plaats geëindigd.

Het zicht op de tuin vanaf het terras. Duidelijk is het 'pleintje' te zien omgeven door de lemen muren. In het midden staat de schommel gemaakt van kastanje hout.

Foto's Ferry Noordam

De bewoners wilden een tuin met weinig onderhoud. De beplanting is daarom beperkt gehouden en er ligt veel steen in de tuin. Zowel in de voor- als achtertuin is bamboe gebruikt. Verder zijn veel lelies toegepast als fantasiebloemen.

De lemen muren zijn gemetseld en vervolgens aangesmeerd. De achterkant is deels aangesmeerd.

De tuin gezien vanuit de achterkant. De zij-ingang naar de achtertuin ligt links van de glazen schuifdeur met daarvoor het terras. Ook zichtbaar is de poort, eveneens gemaakt van kastanje hout.

De oranje muren, het gele dolemietsplit en de losse beplanting geven het geheel een Mediterrane sfeer.

In de hoek van het pleintje staat de wigwam van de hout. De bewoners hebben de indianentent zelf afgetimmerd. De constructie is door Meneer Vermeer Tuinen geplaatst.

Een detail van de bestrating. Daarvoor zijn bruine en oranje gebakken klinkers gebruikt in combinatie met Belgisch natuursteen dat in een mozaïek is aangelegd.

De poort van kastanje hout geeft toegang tot de tuin. Te zien is de wigwam en het trapje naar het pleintje dat is gelegd met dolemietsplit.

De lemen muren dienen ook als rand voor plantenbakken.

Het zandbakhuis is afgedekt met rieten matten. Ook het speelgoed van de kinderen wordt daar opgeslagen. De robinia onttrekt het zandbakhuis aan het oog.

Omringd door bomen

Met 5.000 m² oppervlakte is het geen kleine tuin. New Art Groenprojecten in Vessem heeft de tuin aangelegd in samenwerking met Anne Laansma ontwerpburo voor tuinen. Het gaat om een voor-, zij- en achtertuin met veel verschillende sferen. De jury gaf hiervoor het cijfer 9,1 en daarmee is dit de 'Tuin van het Jaar 2001'.

HOVENIERS BEDRIJF

New Art Groenprojecten

New Art Groenprojecten is gevestigd in Vessem (Noord-Brabant). Het bedrijf bestaat zo'n tien jaar en heeft vier vaste medewerkers in dienst. Eigenaar is Jan-Willem Willems (foto). Het bedrijf richt zich op ontwerp, aanleg en onderhoud van tuinen in het wat luxere segment. Veelal gaat het om tuinen met een behoorlijke oppervlakte. Willems ontwerpt zelf en werkt voor een deel samen met Anne Laansma ontwerpburo voor tuinen. New Art Groenprojecten werkt niet alleen in de directe omgeving van het bedrijf maar doet ook particuliere tuinen en bedrijfstuinen in andere delen van Nederland.

De tuin van New Art Groenprojecten laat zich niet in enkele woorden omschrijven. Sowieso is het met 0,5 ha oppervlakte een grote ruimte maar de tuin is verdeeld in een voor-, zij- en achtertuin die sterk van elkaar verschillen. Bovendien is de achtertuin ook weer verdeeld in verschillende stijlen zoals een klassieke omgeving in het met buxus aangeplante deel en een grote waterpartij in het midden van de tuin.

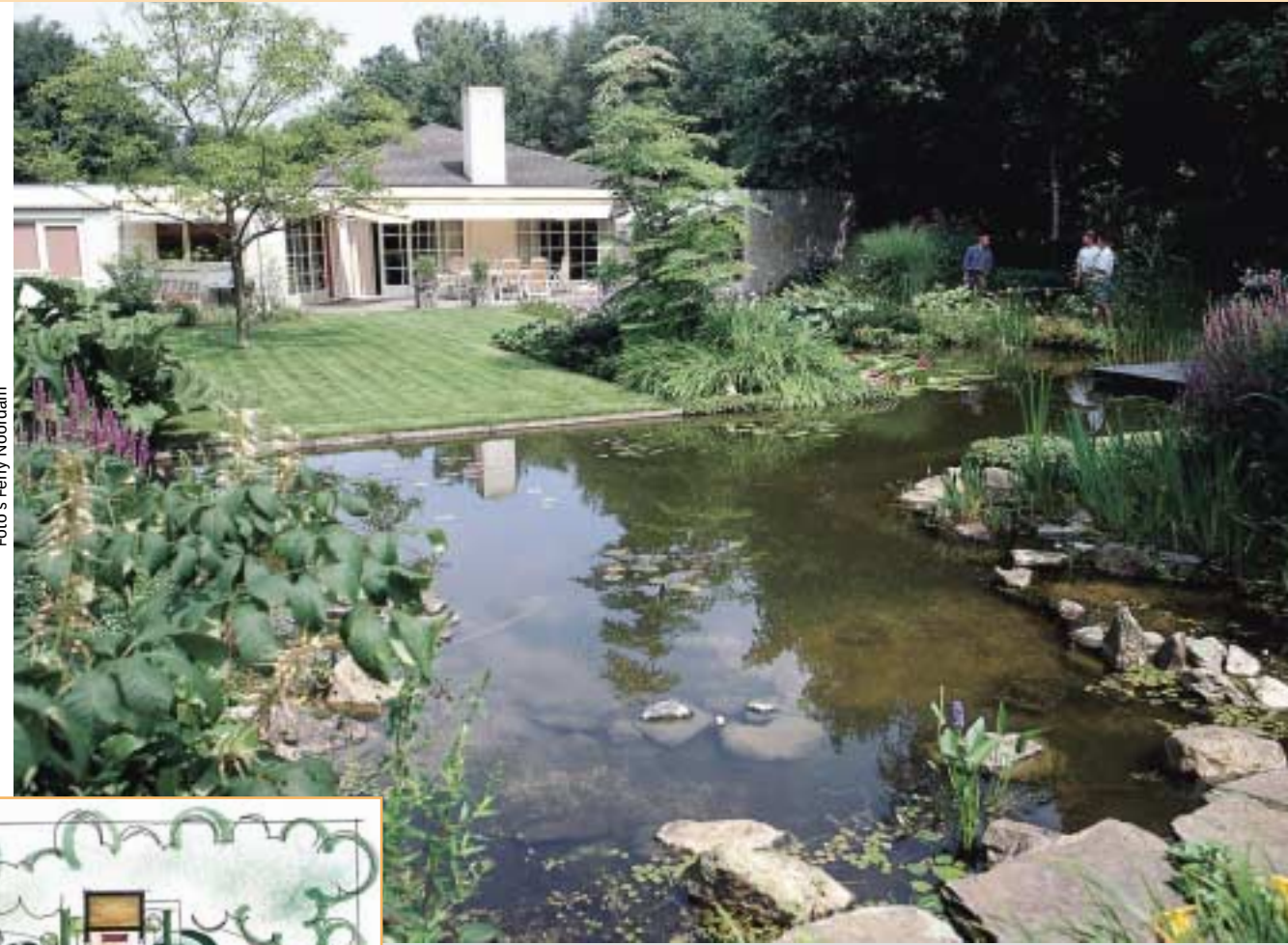
De start kan worden gemaakt in de voortuin. Daar vallen al snel de fors uitgegroeide catalpa's in de taxusblokken op. Deze flankeren de paden naar de voordeur en naar de achtertuin. Aardig detail is de vijver (moeras) bij de voordeur die bijna verdwijnt in het daar aanwezige massale groen. Het pad naar de voordeur is bestraat, evenals de rest van de voortuin waar enkele parkeerplaatsen zijn gemaakt. Op het pad naar de achtertuin ligt grind, het pad loopt onder een houten pergola met blauwe regen. Aan de zijkant vallen de hortensia's op.

Bij de achtertuin aankomend komt de grote waterpartij als eerste in beeld. In het verlengde van het pad ligt een klassiek deel met klinkers en buxusvakken. Een kunstwerk is in het midden geplaatst. Dit deel is open naar het midden en de voorkant van de tuin en door een taxushaag afgesloten van de andere delen van de tuin.

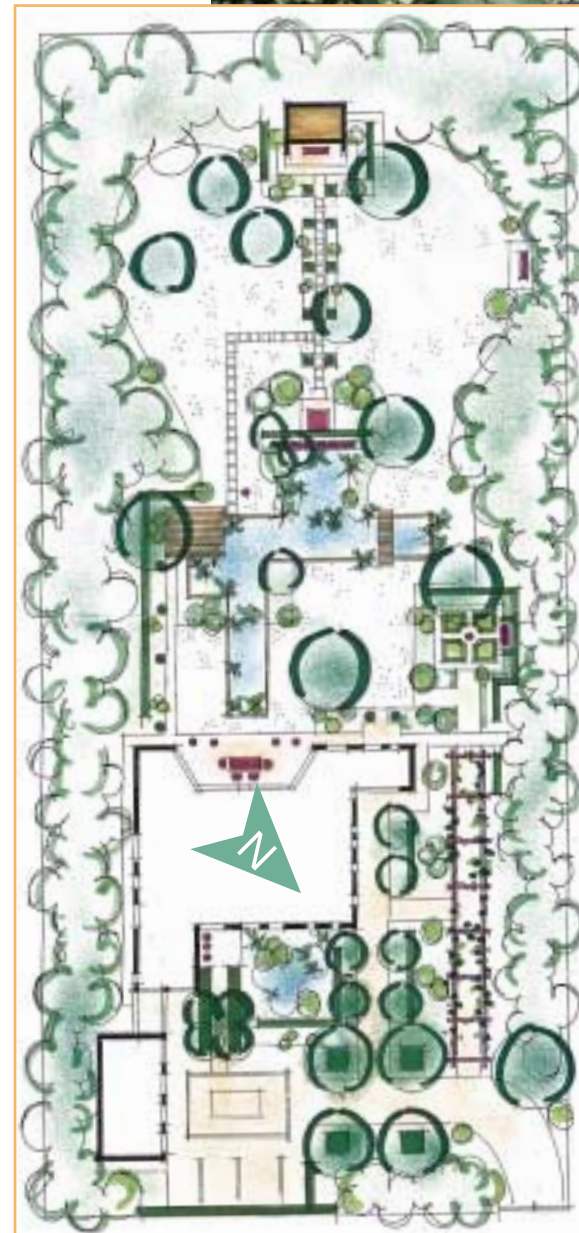
De waterpartij is strak met een houten beschoeiing. Het water stroomt in de vijver vanaf een met natuursteen gestapelde muur. Dat water wordt rondgepompt. De vijver ligt in een groot grasveld met diverse borders. Ook staan her en der kunstwerken. Via een bruggetje kan verder de tuin in worden gelopen. Aan de achterzijde van het huis ligt een groot terras dat vooral zicht geeft op de vijver. Aan de linkerkant (met het huis in de rug) liggen paden die de achtertuin in voeren. Achter de vijver is de stijl iets losser dankzij de golvende randen. Uitzondering is de omgeving van het grote tegelpad dat naar de schuur loopt. Dat pad is geflankeerd door grote taxusblokken. De term 'schuur' dekt niet helemaal de lading. Het gaat wel om een opslagruimte maar in stijl gebouwd.

De tuin gaat langzamerhand over in de gevarieerde bosachtige begroeiing in het aangrenzende gebied. Aan de zijkanten staan hoge bomen met onderbegroeiing van rododendron. Het geheel krijgt iets van een park, ook al door de beslotenheid. Zowel bij het tuinhuis als aan de zijkant van de tuin zijn zitplekken gemaakt. De tuin is besloten door de hoge bomen. Ook aan de achterzijde is weinig te zien van de omgeving. Daar loopt een verhoogde dijk met een fietspad.

Foto's Ferry Noordam

In het oog vallend in de achtertuin is de waterpartij. Vanuit het terras is direct zicht op de van natuursteen gestapelde waterval. Aan weerszijden van het water liggen paden die naar achteren lopen.

OORDEEL VAN DE JURY

Aan de opdracht, een afwisselende tuin met verrassingen, is goed voldaan. De tuin oogt ingetogen en rustig, is spannend en in balans, en heeft mooie zichtassen. Er is een goede verhouding. Er zijn veilige en duidelijke op- en afstappen, alleen is de afstap naar het bad niet veilig.

De bestrating is mooi en goed aangelegd, met een mooie colonnade en een fraai tuinhuis. Het gebruik van de materialen is goed doordacht. De afwerking is prima met een mooie vijverrand en veel aandacht voor de details. De trottoirrand is robuust maar consequent.

De keuze voor de beplanting is mooi en gevarieerd in sortiment, en op de juiste plaats geplaatst. De bladcombinaties zijn zeer sterk en evenwichtig wat een mooi winterbeeld oplevert. Er is goede harmonie alleen het gras was bij de eerste keuring iets minder van kwaliteit. De afwerking geeft een prima verzorgde indruk.

Het eindcijfer is 9,1, en in de categorie vanaf f60.000 is deze tuin daarmee op de eerste plaats geëindigd. De tuin is overall winnaar en daarmee Tuin van het Jaar 2001.

Wie aankomt, krijgt als eerste dit beeld van de voortuin. Catalpa's rijzen op taxusblokken met onderbegroeiing van *Pachysandra*.

Bij het huis in de voortuin is deze vijver te vinden. Deze is bijna aan het oog onttrokken door de grote hoeveelheid groen.

Vanaf de zijkant van het terras kan dit pad naar achteren worden gevolgd. Aan het eind ligt een vlinderterras. Het pad is geflankeerd door vaste planten.

Aan het einde van het grindpad ligt het deel met buxus omgeven door taxushagen. Een zitbankje compleeteert het beeld.

Grote tegels als pad naar de veranda bij het tuinhuis. Ook daar is een zitgedeelte gemaakt. Het gebiedje rond het tuinhuis vormt de overgang naar de natuurlijke begroeiing die aan de achterkant van de tuin staat.

Kunstwerken staan her en der in de tuin opgesteld. Te zien is *Lythrum* bij het water, iets verder naar achteren ligt de waterval van de gestapelde stenen. Rechts is nog net het bruggetje te zien van het pad dat verder de achtertuin in loopt.

Ook in achterste gedeelte van de tuin is sprake van een formele invulling, taxusblokken in combinatie met lavendel staan aan weerszijden van het pad dat naar het tuinhuis loopt.

Een duidelijk 'waterbeeld' met *Lythrum* en *Gunnera* bij het bruggetje dat de overgang vormt naar de achtertuin. Op de achtergrond een 'bamboebos'.

De achtertuin kan worden bereikt langs dit grindpad met pergola. Deze is begroeid met blauwe regen. De gang naar de achtertuin geeft zicht op het kunstwerk dat in het midden van het formele deel, de buxustuin, staat.

Tuin bij poldergemaal

Zonder meer een unieke lokatie. Een tuin bij een oud poldergemaal langs de Linge. De opdracht voor Martien van Dam tuinaanleg en -onderhoud in Heukelum was de oude bestaande elementen te combineren met het nieuwe. Daaraan is goed voldaan, zo vindt de jury.

HOVENIERS BEDRIJF

Martien van Dam

Martien van Dam tuinaanleg en -onderhoud is gevestigd in Heukelum. Het bedrijf heeft vijf vaste medewerkers voor de tuinaanleg in dienst. De partner van Martien van Dam is Alie Hoogenboom (rechts) die de tuinen ontwerpt. Van Dam heeft de voorkeur voor tuinen waarin techniek een belangrijke rol speelt bijvoorbeeld in de aanleg van keringen of het opvangen van hoogteverschillen. Het bedrijf richt zich op particulieren in de wijde omgeving van Heukelum. Verder werkt Van Dam veel samen met tuinarchitecten.

De tuin binnenkomen via een ophaalbruggetje. Het is wel een van de meest aansprekende elementen in deze tuin bij een poldergemaal. Maar er is nog veel meer. De tuin omvat een rozentuin, diverse terrassen die uitzicht geven op het weidse landschap, een kas, een schuur en een grote hoeveelheid planten in potten die water krijgen via een geautomatiseerd watergeefstelsel. Het pad na de ophaalbrug voert langs het huis en de rozentuin. Dit tuingedeelte is klassiek. Buxushagen omgeven de vakken met vooral rozen en hier en daar een groenblijver zoals *Pieris* en *Taxus* om in de periode dat de rozen niet bloeien, iets anders te bieden. De rozen variëren sterk in kleur; roze, wit, rood en oranje. De paden in het rozendeel zijn gelegd met grijszwart grind. In het midden van de rozentuin is een waterbak voor vogels geplaatst in een plantvak met lavendel. Tegen een van de rozenvakken aan is een vlonderterras gesitueerd. Dit deel van de tuin is te beschouwen als het hoge gedeelte dat weer iets lager ligt dan het huis. Min of meer eromheen loopt het lage gedeelte van de tuin. Dat is bereikbaar via een trap in een van de hoeken van de rozentuin. Dat volgend, kan langs de sloot worden gelopen. Het hoge deel van de tuin blijft door een wand op zijn plaats. Het pad loopt onderlangs het vlonderterras en sluit aan op het achterste deel van de tuin dat op dezelfde hoogte ligt. Deze 'achtertuin' is ook via een stenen trap vanaf de rozentuin te bereiken. In dit deel liggen diverse borders in een groot gazon. De borders zijn in een bocht aangelegd. Een van de borders begint in een punt en waaiert uit naar achteren in de richting van de schuur en de kas. De kas wordt gebruikt voor de overwintering van een groot aantal planten in pot. De beplanting in de borders is enorm gevarieerd, veel vaste planten zoals *Hemerocallis*, *Sedum*, *Phlox* en *Geranium* die ruim zijn toegepast. Ook in dit deel van de tuin is bij de schuur een terras gemaakt. De tuin sluit hier ook aan op het water dat uiteindelijk voert naar het gemaal, dat overigens niet meer in gebruik is. De tuin omvat naast de genoemde terrassen meer zitplekken. Direct bij het huis ligt een terras dat zicht geeft op de rozentuin. In de rozentuin zelf staat een bankje. Vanaf die plek is een zichtas gemaakt naar achteren. Een oude waterput doet nu dienst als vijver. Het is een tuin met overgangen van strak naar natuurlijk. De gekozen stenen passen goed bij het huis. Samengevat is het een tuin die vooral scoort door de afwerking en de verzorging.

OORDEEL VAN DE JURY

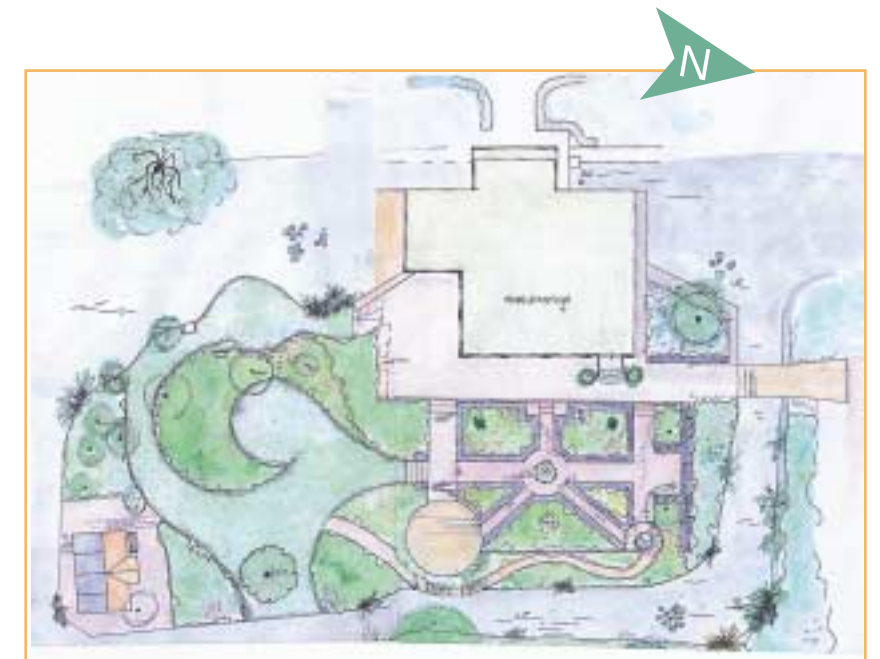
De bewoners wilden een tuin die zo goed mogelijk moest worden gecombineerd met de oude elementen van het poldergemaal. De oude waterput, haard en aanleg van een vlonder boven de bres moesten gehandhaafd blijven, rekening houdend met de specifieke eisen van het pand.

Aan de opdracht is goed voldaan, zo vindt de jury. De sfeer is behouden gebleven en door het 'natuurlijke' water ligt de tuin er als vanzelf. Het geheel is perfect passend maar misschien iets te veel exotische bomen. De traptreden van Oud-Hollandse tegels lopen niet lekker.

De keuze voor de schuur/kascombinatie is goed. Het geheel is passend. De gebakken stenen passen bij het pand. Jammer is de betonrand langs het pad. De afwerking is netjes en vooral het watergeefstelsel spreekt aan.

De beplanting is goed toegepast. Gevarieerd en uitbundig. De variatie is wellicht iets te groot en neigt naar te bont. De coniferen passen niet echt in het geheel. Het rosarium is perfect. Verder is de jury erg te spreken over de afwerking en de verzorging.

Het eindcijfer is 8,3. Daarmee is de tuin gewaardeerd met een tweede plaats in de categorie vanaf f60.000.

De tuin kent verschillende hoogteniveaus. Bij het huis ligt het formele deel met buxushagen en rozen. Via een trap kunnen de lagere gedeeltes worden bereikt. Daar liggen langs het gazon verschillende vasteplantenborders.

In de hoek van de rozentuin is dit vlonderterras gemaakt dat zicht geeft op de weidse omgeving. Ook hier staan veel potten. Via een pad kan onderlangs het terras worden gelopen.

Aan de rand van de rozentuin is dit bankje te vinden geflankeerd door twee hosta's, onder bomen en tegen een haag van taxus. Vanaf het (oude) bankje is goed zicht op de rozen.

Vanuit het tuinhuis is dit het beeld over de tuin. De trap geeft toegang tot het 'hogere' deel van de tuin. Rechts van de trap ligt het vlonderterras. Links ligt nog een terras bij het huis.

Het formele gedeelte van de tuin bij het huis. Op de achtergrond de ophaalbrug. In het midden van de vakken staat een vogeldrinkbak in een bed van lavendel. De rozenvakken zijn in verschillende vormen aangelegd.

Het zicht op de tuin vanaf een trap bij het huis. Op de voorgrond het pad langs het huis met de rozentuin. De parasol van het vlonderterras is zichtbaar. In de 'verte' staat het tuinhuis met daarachter het kasje. Ook hier is goed de omgeving te zien.

De vogeldrinkbak staat in het midden van de rozentuin.

De tuin is bereikbaar via een ophaalbrug. Langs het huis ligt een klinkerpad dat de bewoners hebben aangekleed met veel potten. De potten zijn verbonden met een geautomatiseerd watergeefstelsel.

Een oude put is 'omgebouwd' tot vijver.

De vasteplantenborders in het achterste deel van de tuin zijn in verschillende vormen aangelegd zoals deze met een punt in het gazon